

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ VIII СЕМЕСТАР 2024/2025

- 1. СЕЛЕКТИРАНИ ТЕМИ ОД СТАЊБЕНИ ОБЈЕКТИ**
Вонр. проф. д-р Саша Тасиќ **1 ЕКТС**
- 2. СЕЛЕКТИРАНИ ТЕМИ ОД ЈАВНИ ОБЈЕКТИ 1**
Проф. д-р Михајло Зиноски **1 ЕКТС**
- 3. СЕЛЕКТИРАНИ ТЕМИ ОД ЈАВНИ ОБЈЕКТИ 2**
Проф. д-р Михајло Зиноски **1 ЕКТС**
- 4. СЕЛЕКТИРАНИ ТЕМИ ОД ИНДУСТРИСКИ ОБЈЕКТИ**
Проф. д-р Александар Радевски **2 ЕКТС**
- 5. ПРОТИВПОЖАРНА ЗАШТИТА НА ОБЈЕКТИ**
Вонр. проф. д-р Горан Мицковски **2 ЕКТС**
- 6. ОСВЕТЛУВАЊЕ ВО АРХИТЕКТУРАТА**
Проф. д-р Александар Радевски **2 ЕКТС**
- 7. ОДРЖЛИВ УРБАН РАЗВОЈ**
Проф. д-р Дивна Пенчиќ **1 ЕКТС**
- 8. ОДРЖЛИВА АРХИТЕКТУРА**
Вонр. проф. д-р Александар Петровски **2 ЕКТС**
- 9. ПЕРСПЕКТИВА**
Проф. д-р Бојан Каранаков **2 ЕКТС**

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Селектирани теми од станбени објекти		
2.	Код	И.2.20		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање		
5.	Степен	Втор циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	IV-V год. / 7-10 сем.	7.	Број на ЕКТС
8.	Наставник	Проф. д-р Минас Бакалчев Доц. д-р Саша Тасиќ		
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Продлабочување на знаењата и вештините за планирање, проектирање на објекти за колективно домување во контекст на просторните и социјални трансформации на современото домување.			
11.	Содржина на програмата: 1. Колективно домување-панорама: мапирање на современа пракса на домување, низ различните практични и теоретски модели 2. Колективно домување, селективни теми: избор на автори и проекти, клучни примери XX-XXI век			
12.	Методи на учење: Предавања, семинари, презентации			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	25 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15+0+10+0+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	0 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	10 часови
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови
		16.3.	Домашно учење	0 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми		0 бодови
	17.2.	Графички вежби 30 бодови Програмска задача 30 бодови		60 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
		<ul style="list-style-type: none"> Albrech, Donal and Elizabeth Johns, <i>New Hotels for Global Nomads</i>, Merrel, London, 2002 Cedric Price, Works, Architectural association, 1984 Diller + Scofidio (ed.) <i>Back to the Front: Tourisms of War</i>, F.R.A.C. Basse-Normandie, 1994 Dudek, Mark, <i>A design Manuel, Schools and Kindergartens</i>, Birkhauser, 2007 Dorit Fromm, <i>Collaborative communities, Cohousing, Central Living and Other New Forms of Housing with Shared Facilites</i>, Van Nostrand Reinhold, New York, 1991 Guallart, Vicente, <i>Sociopolis</i>, Actar, Barcelona, 2004 INURA, <i>Possible Urban Worlds, Urban Strategies at the End of 20th</i> 		

		<p><i>Century</i>, Birkhauser, 1998</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lefaire, Liane and Alexander Tzonis, <i>Aldo van Eyck, Humanist Rebel, Inbetweening in Postwar World</i>, 010 Publishers, Rotterdam, 1999 • MVRDV, Costa Iberica, <i>Upebeat of the Leisure City</i>, Actar, 1998 • Oliver, Paul, <i>Dwelings, The House across the World</i>, Phaidon-Oxford, 1987 • Rapoport, Amos, <i>Housa Form and Culture</i>, Prentice-Hall, Inc. Englewood Clift, N.J., 1969 • Rutes, Walter A., Richard H. Penner, Lawrence Adams, <i>Hotel Design, Planning and Development</i>, Elsevier, Architectural Press, 2001 • Shittich, Christian (ed.) <i>Housing for People of All Ages, flexible, unrestricted, senior-frendly</i>, Birkhauser, 2007
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		<ul style="list-style-type: none"> • Литературата ќе се надоградува во зависност од проектот

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Селектирани теми од јавни објекти 1		
2.	Код	И.2.17		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св.Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање		
5.	Степен	Втор циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	IV-V год. / 7 – 10 сем.	7.	Број на ЕКТС 1
8.	Наставник	Проф д -р Анета Христова - Поповска Вонр. проф. д-р Михајло Зиноски Доц. д-р Мери Батакоја		
9.	Предуслов за запишување на Предметот	нема		
10.	Цел на предметот: Продлабочување на знаењата за иновативните проектантски аспекти кај објектите од јавен карактер во контекст на современите домашни и светски развојни тенденции.			
11.	Содржина на програмата: <ul style="list-style-type: none"> Иновативни програмски методи: претпоставки за развојните трендови во современите општествени системи како контекст на архитектонските програми на јавните згради. Јавниот простор како медиум на урбаната култура. Медиумите и јавниот простор – нови изразни средства и техники на архитектурата на дигиталната ера Иновативни техничко-технолошки и културолошки концепти од аспект на одржливост, енергетска ефикасност итн. Специфични проектантски аспекти кај одделни програмски групи јавни згради. 			
12.	Методи на учење: теоретска настава, семинарски работи и проекти, интерактивна настава: дискусии и работилници.			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	25 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15+10+0+0+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални),	10 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови
		16.3.	Домашно учење	0 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми	0 бодови	
	17.2.	Графички вежби 80 бодови Програмска задача 10 бодови	90 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања Присуство на вежби 10 бодови	10 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бодови		
20.	Јазик на кој се изведува Наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоevaluација		
22.	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
	1.	Neuman, J. David. <i>Building Type Basics for College and University Facilities</i> . John Wiley & Sons Inc., 2003.		

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Kohn, A.Eugen, Paul Katz. <i>Building Type Basics for Office Buildings</i>. John Wiley & Sons Inc., 2002. 3. Perkins, Bradford. <i>Building Type Basics for Elementary and Secondary Schools</i>. John Wiley & Sons Inc., 2001. 4. Hardy, Hugh and Stephen A.Kliment. <i>Building Type Basics for Performing Arts Facilities</i>. Wiley, 2006. 5. Webb, Terry. <i>Building Libraries for the 21-st Century: the Shape of Information</i>. Mc Farland&Company, 2004. 6. Rozenblatt, Artur. <i>Building Type Basics for Museums</i>. John Wiley & Sons, 2001. 								
	22.2.	Дополнителна литература								
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Бр.</th> <th>Автор, наслов, издавач, година</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>7.</td> <td>Cox, Anthony and Philip Groves. <i>Hospitals & Health Care Facilities (Design & Development Guides)</i>. GB, 1990.</td> </tr> <tr> <td>8.</td> <td>Dawes, John. <i>Design and Planning of Swimming Pools</i>. London: Architectural Press, 1979.</td> </tr> <tr> <td>9.</td> <td>Whitaker, Rex Allen, Ilona von Kordyi. <i>Hospital Planning Handbook</i>. Wiley & Sons Publisher, 1976.</td> </tr> </tbody> </table>	Бр.	Автор, наслов, издавач, година	7.	Cox, Anthony and Philip Groves. <i>Hospitals & Health Care Facilities (Design & Development Guides)</i> . GB, 1990.	8.	Dawes, John. <i>Design and Planning of Swimming Pools</i> . London: Architectural Press, 1979.	9.	Whitaker, Rex Allen, Ilona von Kordyi. <i>Hospital Planning Handbook</i> . Wiley & Sons Publisher, 1976.
Бр.	Автор, наслов, издавач, година									
7.	Cox, Anthony and Philip Groves. <i>Hospitals & Health Care Facilities (Design & Development Guides)</i> . GB, 1990.									
8.	Dawes, John. <i>Design and Planning of Swimming Pools</i> . London: Architectural Press, 1979.									
9.	Whitaker, Rex Allen, Ilona von Kordyi. <i>Hospital Planning Handbook</i> . Wiley & Sons Publisher, 1976.									

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Селектирани теми од јавни објекти 2		
2.	Код	И.2.18		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св.Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за архитектонско проектирање		
5.	Степен	Втор циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	IV-V год. / 7 – 10 сем.	7.	Број на ЕКТС 1
8.	Наставник	Проф д -р Анета Христова - Поповска Вонр. проф. д-р Михајло Зиноски Доц. д-р Мери Батакоја		
9.	Предуслов за запишување на Предметот	нема		
10.	Цел на предметот: Продлабочување на знаењата за иновативните проектантски аспекти кај објектите од јавен карактер во контекст на современите домашни и светски развојни тенденции.			
11.	Содржина на програмата: <ul style="list-style-type: none"> Иновативни програмски методи: претпоставки за развојните трендови во современите општествени системи како контекст на архитектонските програми на јавните згради. Јавниот простор како медиум на урбаната култура. Медиумите и јавниот простор – нови изразни средства и техники на архитектурата на дигиталната ера Иновативни техничко-технолошки и културолошки концепти од аспект на одржливост, енергетска ефикасност итн. Специфични проектантски аспекти кај одделни програмски групи јавни згради. 			
12.	Методи на учење: теоретска настава, семинарски работи и проекти, интерактивна настава: дискусии и работилници.			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	25 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15+10+0+0+0 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални),	10 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови
		16.3.	Домашно учење	0 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми	0 бодови	
	17.2.	Графички вежби 60 бодови Програмска задача 30 бодови	90 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бодови		
20.	Јазик на кој се изведува Наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
		1. Neuman, J. David. <i>Building Type Basics for College and University Facilities</i> . John Wiley & Sons Inc., 2003.		

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Kohn, A.Eugen, Paul Katz. <i>Building Type Basics for Office Buildings</i>. John Wiley & Sons Inc., 2002. 3. Perkins, Bradford. <i>Building Type Basics for Elementary and Secondary Schools</i>. John Wiley & Sons Inc., 2001. 4. Hardy, Hugh and Stephen A.Kliment. <i>Building Type Basics for Performing Arts Facilities</i>. Wiley, 2006. 5. Webb, Terry. <i>Building Libraries for the 21-st Century: the Shape of Information</i>. Mc Farland&Company, 2004. 6. Rozenblatt, Artur. <i>Building Type Basics for Museums</i>. John Wiley & Sons, 2001. 								
	22.2.	Дополнителна литература								
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>Бр.</th> <th>Автор, наслов, издавач, година</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>7.</td> <td>Cox, Anthony and Philip Groves. <i>Hospitals & Health Care Facilities (Design & Development Guides)</i>. GB, 1990.</td> </tr> <tr> <td>8.</td> <td>Dawes, John. <i>Design and Planning of Swimming Pools</i>. London: Architectural Press, 1979.</td> </tr> <tr> <td>9.</td> <td>Whitaker, Rex Allen, Ilona von Kordyi. <i>Hospital Planning Handbook</i>. Wiley & Sons Publisher, 1976.</td> </tr> </tbody> </table>	Бр.	Автор, наслов, издавач, година	7.	Cox, Anthony and Philip Groves. <i>Hospitals & Health Care Facilities (Design & Development Guides)</i> . GB, 1990.	8.	Dawes, John. <i>Design and Planning of Swimming Pools</i> . London: Architectural Press, 1979.	9.	Whitaker, Rex Allen, Ilona von Kordyi. <i>Hospital Planning Handbook</i> . Wiley & Sons Publisher, 1976.
Бр.	Автор, наслов, издавач, година									
7.	Cox, Anthony and Philip Groves. <i>Hospitals & Health Care Facilities (Design & Development Guides)</i> . GB, 1990.									
8.	Dawes, John. <i>Design and Planning of Swimming Pools</i> . London: Architectural Press, 1979.									
9.	Whitaker, Rex Allen, Ilona von Kordyi. <i>Hospital Planning Handbook</i> . Wiley & Sons Publisher, 1976.									

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Селектирани теми од индустриски објекти		
2.	Код	И.2.16		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет Институт за архитектонско проектирање		
5.	Степен	Втор циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	IV-V год. / 7-10 сем.	7.	Број на ЕКТС 2
8.	Наставник	Доц. д-р Александар Радевски Доц. д-р Горан Мицковски		
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Продлабочување на знаењата и вештините за планирање, програмирање и проектирање на индустриските комплекси и објекти. Лоцирање на комплексите и инфраструктурноповрзување со урбаните ткива.			
11.	Содржина на програмата: Селектирани теми од индустриски објекти и комплекси. Запознавање со нови типологии на индустриски капацитети			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, семинарски трудови и графички вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	50 часови		
14.	Распределба на расположивото време	20+0+10+10+10 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	20 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	0 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	10 часови
		16.2.	Самостојни задачи	10 часови
		16.3.	Домашно учење	10 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми	0 бодови	
	17.2.	Самостојни задачи	80 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања	20 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоevaluација		
ЛИТЕРАТУРА				
22.1.	Задолжителна литература			
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година		
	1. Jürgen Adam, Katharina Hausmann, Fran Jüttner, Industrial Buildings, A design manual, Birkhäuser, Berlin, 2004			
	2. Henn Walter, Industriebau-entwurfs-und konstruktionasatlas, Verlag Georg. D.W. Gallwey, Munchen, 1961			
3. Henn Walter, Internationale beispiele, Verlag Georg, D.W. Callwey, Munchen, 1962				
22.2.	Дополнителна литература			
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година		
	1. Vojislav Damjanović. Industrijski kompleksi i zgradi, GK, 1980			
	2. Farshid Moussavi, The Function Of Form, Actar, Harvard University Graduate School Of Design, 2009			
3. H.R.Franzke (Hrsg.) Industriebau Bosch, Birkhauser, Berlin 2001				

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Противпожарна заштита на објекти		
2.	Код	И.2.14		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет Инстит за архитектонско проектирање		
5.	Степен	Втор циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	IV-V год. / 7 – 10 сем.	7.	Број на ЕКТС 2
8.	Наставник	Доц. д-р Горан Мицковски Доц. д-р Александар Радевски		
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот ја опфаќа проблематиката на заштита на објектите од пожар и експлозии. Цел на предметот е запознавање и едуцирање на студентите со активните и пасивните мерки за заштита од пожар и експлозии кои градежните објекти треба да ги поседуваат, со цел да се спречи создавање и ширење на пожар и чад во внатрешноста на објектот, да се спречи ширење на пожар кон соседни објекти и да се обезбеди брза и безбедна евакуација на корисниците.			
11.	Содржина на програмата: Против пожарна заштита на објекти - поими, дефиниции, поделба на објектите во подгрупи и отпорност на пожар; Спречување на ширење на пожар, пожарен и димен сектор; Евакуациски патишта; Мерки за заштита од пожар и експлозии за индустриски градби; Мерки за заштита од пожар и експлозии за објекти од јавен карактер; Мерки за заштита од пожар и експлозии на објекти за предучилишна возраст, основно, средно и високо образование; Мерки за заштита од пожар и експлозии кај станбените објекти; Мерки за заштита од пожар и експлозии на паркиралишта и катни гаражи.			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, семинарски трудови и графички вежби.			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	50 часови		
14.	Распределба на расположивото време	20+00+00+20+10 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	20 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	0 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи	20 часови
		16.3.	Домашно учење	10 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми	0 бодови	
	17.2.	Самостојни задачи	80 бодови	
17.3.	Присуство на предавања	20 бодови		
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоevaluација		
ЛИТЕРАТУРА				
22.1.	Задолжителна литература			
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година		
		- Правилник за мерките за заштита од пожари, експлозии и опасни материи, Службен весник на РМ, бр. 32, Скопје, 2011		
		- Правилник за мерките за заштита од пожар и експлозии, Службен весник на РМ, бр. 99, Скопје, 2017		
		- Упатство за содржината на елаборатот за заштита од пожари, експлозии и опасни материи, Службен весник на РМ, бр. 139, Скопје, 2010		
22.2.	Дополнителна литература			

		Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		-	http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_03_29_505.html
		-	https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/276389/buildingbulletin100_onlineversion.pdf
		-	http://www.nfpa.org/codes-and-standards/all-codes-and-standards/codes-and-standards
		-	https://www.gov.uk/search?q=FIRE+SAFETY

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Осветлување во архитектурата		
2.	Код	И.2.33		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет Институт за архитектонско проектирање		
5.	Степен	Втор циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	IV-V год. / 7-10 сем.	7. Број на ЕКТС 2	
8.	Наставник	Доц. д-р Александар Радевски		
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Предметот ја опфаќа проблематиката на осветлување на просторот со природна светлина. Цел на предметот е запознавање на студентите со влијанието на природната светлината врз квалитетот на архитектонскиот простор. Природната светлината и нејзината дистрибуција потребно е да бидат третирали и како обликот и супстанцијална категорија во создавањето на архитектонскиот простор. Начинот на кој што се внесува природна светлина во просторот влијае на обликувањето на просторот во онтолошка смисла, а истовремено е и елемент на поврзување во единство со нејзината околина и нејзините процеси.			
11.	Содржина на програмата: <ul style="list-style-type: none"> Физичките карактеристики на светлината. Светлината и искуството на просторот преку хронолошките аспекти на светлосните концепти низ историјата на архитектурата. Влијанието на архитектонските елементи во концептот на осветлување на просторот. Светлосните отвори како основни елементи за внесување на дневна светлина. Светлосните отвори и проектирањето на објектите. Функција на светлосните отвори Големина на светлосните отвори Диспозиција на светлосните отвори Осветлување и осветленост на архитектонскиот простор [различни типови на простор] Методи и начини на пресметување на природната светлина 			
12.	Методи на учење: Интерактивна настава, семинарски трудови и графички вежби			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	50 часови		
14.	Распределба на расположивото време	20+0+10+10+10 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	20 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиторски и индивидуални)	0 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	10 часови
		16.2.	Самостојни задачи	10 часови
		16.3.	Домашно учење	10 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми		0 бодови
	17.2.	Самостојни задачи		80 бодови
	17.3.	Присуство на предавања		20 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
ЛИТЕРАТУРА				
22.1.	Задолжителна литература			
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година		
	1.	Bean, Robert, Lighting, Architectural Press, London, 2004		

		2. Brandi Urlike, Lighting Design-Principles Implementation Case Studies, Edition Detail, 2006
		3. Christopher Cuttle, Lighting by Design, Architectural Press, Oxford, 2000
	22.2.	Дополнителна литература
		Бр. Автор, наслов, издавач, година
		4. Descottes Hervé with Ramos E. Cecilia, Architectural Lighting Designing with Light and Space, Princeton Architectural Press, New York, 2011
		5. Derek Phillips, Daylighting, natural light in Architecture, Architectural press, London, 2004
		6. Köster, Helmut, Dynamic Daylighting Architecture, Birkhäuser, Basel, 2004

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Одржлив урбан развој		
2.	Код	И.2.32		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за урбанизам		
5.	Степен	Втор циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	IV-V год. / 7-10 сем.	7.	Број на ЕКТС 1
8.	Наставник	Вонр. проф. д-р Дивна Пенчиќ		
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметот е осознавање на значењето на урбанистичката дејност во доменот на одржливиот развој. Предметот овозможува запознавање со условите под кои настанува идејата за одржлив развој, дефиницијата, предметот и целите на одржлив развој. Цел на предметот е да обезбеди разбирање на врската помеѓу изградената средина и концептот на одржлив развој, преглед на релевантните процеси и алатки и процесот на раководење со животната средина, разбирање на социјалните и енвироменталните перспективи на изградбата на глобално и локално ниво, како и критичко истражување на бариерите за одржлив урбан развој.			
11.	Содржина на програмата: Запознавање со развојот на идејата за одржлив развој. Состојба, патишта, мисла. Дефиницијата, предметот и целите на одржлив развој, со поконкретен осврт на одржливиот урбан развој. Аспекти на одржлива урбана форма. Начини на постигнување одржлива урбана форма. Операционализација на одржлив урбан развој. Искуства од имплементација на концептот. Критериуми и индикатори на одржлив урбан развој. Искуства од Македонија. Состојба. Прифатени обврски. Имплементација. Перспектива.			
12.	Методи на учење: Наставата се одвива со комбинирани предавања-дискусии со нагласка на развивање на вештини на критичко размислување. Учество на студентите во текот на часовите, читањето на дадениот материјал, навремено и квалитетно завршување на задачите се интегрални во процесот на учење.			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	25 часови		
14.	Распределба на расположивото време	15+0+0+5+5 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	0 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи	5 часови
		16.3.	Домашно учење	5 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми		0 бодови
	17.2.	Самостојни задачи		60 бодови
	17.3.	Присуство на предавања		40 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
22.	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
The Sustainable Urban Development Reader (The Routledge Urban Reader Series), Routledge, Teylor & Francis Group, London and New York. Bajic Brkovic, Milica. (ured.) (1999) Odrzljivost i grad. Arhitektonski fakulte, Univerzitet u Beogradu, Beograd. Wheeler, Stephen M. and Beatley, Tomothy (eds.). (2007)				

		Нојферт, Е., Архитектонско проектирање, Арс Ламина, Скопје, 2009
22.2.		Дополнителна литература
	Бр.	Автор, наслов, издавач, година
		Echenique, M. and Saint, A. (eds) (2001) <i>Cities for the New Millennium</i> . E & FN Spon, an imprint of the Taylor & Francis Group, London and New York.
		Farr, Douglas (2008) <i>Sustainable Urbanism: Urban Design With Nature</i> , John Wiley & Sons, Hoboken, New Jersey.
		Hall, P. and Pfeiffer, U. (2000) <i>Urban Future 21. A global Agenda for Twenty-First Century Cities</i> . Federal Ministry of Transport, Building and Housing of the Republic of Germany, E & FN Spon, an imprint of the Taylor & Francis Group, London and New York.
		Jenks, M., Barton, E. and Williams, K. (eds) (1998) <i>The Compact City: A Sustainable Urban form?</i> E & FN Spon, an imprint of Routledge, London and New York.
		Jenks, M., Barton, E. and Williams, K. (eds) (2001) <i>Achieving Sustainable Urban Form</i> . E & FN Spon, an imprint of the Taylor & Francis Group, London.

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Одржлива архитектура		
2.	Код	И.2.12		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет Институт за високоградба		
5.	Степен	Втор циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	IV год. / 8 сем.	7.	Број на ЕКТС 2 (1+2)
8.	Наставник	Доц. д-р Александар Петровски		
9.	Предуслов за запишување на предметот	нема		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Изучување на концептот на одржливата архитектура преку аспектите на животната средина, економските и социјалните аспекти и нивното влијание во процесот на архитектонското проектирање и генерирањето архитектонска форма. Преглед и запознавање со релевантни методологии за оцена на одржливоста на објектите, критериумите, индикаторите и мерните скали врз кои тие се базираат. Проучување и согледување на влијанието на проектантските одлуки врз одржливоста и енергетската ефикасност на објектите. Анализа на можности за подобрување и оптимизација на перформансите на објектите преку холистички пристап во проектирањето и примена на параметричко моделирање, симулација на перформанси на поединечни аспекти на проектите.			
11.	Содржина на програмата: Предметната област ќе се изучува низ неколку сегменти како: основни поими на одржливата архитектура, постојни методологии, параметри за евалуација на одржливоста и енергетската ефикасност, биоклиматско проектирање, оптимизација на објектите, термички комфор, звучен и акустичен комфор и др., пасивни и активни системи во објектите и други сродни тематски подрачја.			
12.	Методи на учење: 1. Теоретски предавања и проучување на студии на случаи, 2. Работа на архитектонски проекти низ кои интегрално ќе се изучуваат различните аспекти на одржливата архитектура и разрешување на современи проблеми во архитектурата со цел нејзино унапредување			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	50 часови		
14.	Распределба на расположивото време	10+20+0+5+5 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	10 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	20 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	0 часови
		16.2.	Самостојни задачи	5 часови
		16.3.	Домашно учење	5 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми	0 бодови	
	17.2.	Самостојни задачи	100 бодови	
	17.3.	Присуство на предавања	0 бодови	
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
	ЛИТЕРАТУРА			
	22.1.	Задолжителна литература		
		Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
		1. ASHRAE GreenGuide: The Design, Construction and Operation of Sustainable Buildings. 2 nd ed. Elsevier, 2006		
2. Mazria E., The Passive Solar Book, Rodale Press, Inc. 1979				
3. Bradshaw, Vaughn. The Building Environment: Active and Passive Control Systems. 3 rd ed. John Wiley and Sons, 2006				
4. Santamouris, Mat. Environmental design of urban buildings: An Integrated				

		<p><i>approach</i>. Earthscan, 2006</p> <p>5. Szokolay S. <i>Introduction to Architectural science: Basis of Sustainable Design</i>. Elsevier, 2004</p> <p>6. Smith , F.Peter. <i>Building for a changing climate: The challenge for construction, Planning and Energy</i>. Earthscan, 2010</p>						
	22.2.	<p>Дополнителна литература</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Бр.</th> <th>Автор, наслов, издавач, година</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>Bokalders, Varis and Maria Block. <i>The Whole Building Handbook: How to Design Healthy, Efficient and Sustainable Buildings</i>. Earthscan, 2010</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Gallowy, Terry. <i>Solar House: A Guide for the Solar Designer</i>. Architectural Press, 2004</td> </tr> </tbody> </table>	Бр.	Автор, наслов, издавач, година	1.	Bokalders, Varis and Maria Block. <i>The Whole Building Handbook: How to Design Healthy, Efficient and Sustainable Buildings</i> . Earthscan, 2010	2.	Gallowy, Terry. <i>Solar House: A Guide for the Solar Designer</i> . Architectural Press, 2004
Бр.	Автор, наслов, издавач, година							
1.	Bokalders, Varis and Maria Block. <i>The Whole Building Handbook: How to Design Healthy, Efficient and Sustainable Buildings</i> . Earthscan, 2010							
2.	Gallowy, Terry. <i>Solar House: A Guide for the Solar Designer</i> . Architectural Press, 2004							

Предметна програма од интегрирани петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура				
1.	Наслов на наставниот предмет	Перспектива		
2.	Код	И.2.13		
3.	Студиска програма	Архитектура		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Универзитет Св. Кирил и Методиј во Скопје Архитектонски факултет – Скопје Институт за графички комуникации		
5.	Степен	Втор циклус на студии		
6.	Академска година/семестар	IV год. / 7 – 8 сем.	7.	Број на ЕКТС 2
8.	Наставник	Доц. д-р Бојан Каранаков		
9.	Предуслов за запишување на предметот	Нацртна геометрија		
10.	Цели на предметната програма (компетенции): Цел на предметот е да се запознаат студентите со основните принципите на централно проектирање, со методите и постапките на цртање на перспективните слики и друго графичко комуницирање. техники и вештини за графичко дооформување на перспективниот цртеж за напредна визуелна презентација на архитектонски објекти со мануелни техники.			
11.	Содржина на програмата: Вовед, историја на цртачката перспектива, централно проектирање, елементи на перспектива на точка, рамнина, геометриски тела. Недогледна и разделна точка. Цртање на перспектива со метод директни прободи, со метод на упростена контура, со метод на координатен систем. Цртање на перспектива со метода спуштена основа како и цртање на фронтална перспектива. Употреба на коси недогледи при конструкција на перспективна слика, конструкција на рефлексии во хоризонтална рамнина (водена површина) и вертикална рамнина (огледало), сенки од близок извор на светлина со дивергирачки зраци и сенки од далечен извор на светлина со паралелни зраци, како и различни техники на графичка обработка на перспективна слика			
12.	Методи на учење: Наставата ќе се одвива со примена на класични и современи нагледни визуелни средства. Интерактивност во наставата ќе се обезбеди со паралелно исцртување на вежбите од страна на наставникот и студентите и нивна постојана меѓусебна директна комуникација за време на вежбите. Дел од предметната материја се изработува самостојно во домашни услови.			
13.	Вкупен расположив фонд на часови	50 часови		
14.	Распределба на расположливото време	15+15+10+0+10 часови		
15.	Форми на наставни активности	15.1.	Предавања - теоретска настава	15 часови
		15.2.	Вежби (графички, аудиториски и индивидуални)	15 часови
16.	Други форми на активност	16.1.	Проектни задачи	10 часови
		16.2.	Самостојни задачи	0 часови
		16.3.	Домашно учење	10 часови
17.	Начин на оценување			
	17.1.	Колоквиуми		0 бодови
	17.2.	Графички вежби 40 Програмска задача 40		80 бодови
	17.3.	Присуство на предавања 10 бодови Присуство на вежби 10 бодови		20 бодови
18.	Критериуми за оцена (БОДОВИ-ОЦЕНА)	до 50 бодови		5 (пет) (F)
		од 51 до 60 бодови		6 (шест) (E)
		од 61 до 70 бодови		7 (седум) (D)
		од 71 до 80 бодови		8 (осум) (C)
		од 81 до 90 бодови		9 (девет) (B)
		од 91 до 100 бодови		10 (десет) (A)
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	41 бод		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Анкети на студентите и процес на самоевалуација		
ЛИТЕРАТУРА				
22.1.	Задолжителна литература	Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
		1.	П. Анагности, <i>Перспектива</i> , Научна књига, 1967	
22.2.	Дополнителна литература	Бр.	Автор, наслов, издавач, година	
		1.	J.Raynes, <i>The Complete Guide to Perspective</i> , Collins & Brown, 2005	

		2. I.D.Drpic, <i>Sketching and Rendering Interior Spaces, practical techniques for professional results</i> , Whitney Library of Design, 1988
--	--	---